

حجت الاسلام محمد رضا زائری: رویکرد انتقادی دکتر احمد توکلی در کار رسانه‌های ایشان هم مشهود است. نه تندروی‌های مطلوب مخاطب برای جذب مشتری و نه مماشات‌های مرسوم برای تامین نظر این و آن در تجربه رسانه‌های آقای توکلی نیست. از طرفی هم پیشتازی در کار رسانه در کارنامه ایشان قابل توجه است. از سال‌های ابتدای انقلاب و روزنامه «رسالت» با جایگاه و موقعیت بالای سیاسی که داشتند، به صورت اجرایی و عملیاتی به کار روزنامه‌نگاری مشغول شدند. بعد هم در روزنامه «فراد» مسیر نوآوری و تجربه‌ای نو را با همکاران‌شان داشتند و پس از آن هم در پایگاه الکترونیک alef.ir همین روند را ادامه دادند. با اینکه به طور طبیعی از برخی امکانات و فرصت‌های رقابتی خودشان محروم بوده‌اند، همواره کار را جدی و حرفه‌ای دنبال کرده‌اند.

یادداشت

حجت الاسلام محمد رضا زائری، «پژوهشگر و نویسنده»

پوستر تبلیغاتی آقای توکلی را به شیشه ماشینم زدم

حجت الاسلام محمد رضا زائری، از چهره‌های شناخته شده مطبوعات است. او صراحت لهجه و روشنگری را از مهم‌ترین ویژگی‌های دکتر احمد توکلی، بیان می‌کند و درباره سابقه آشنایی‌اش با دکتر توکلی می‌گوید: «در اخبار روزنامه‌ها و تلویزیون ایشان را می‌دیدم. مانسلی بودیم که به اقتضای فضای اجتماعی آن روزگار و احوال و شرایط آن دوران اخبار و مسائل سیاسی را از روزنامه‌ها و تلویزیون خیلی جدی دنبال می‌کردیم و شخصیت‌های سیاسی را می‌شناختیم. ایشان هم چهره شاخص و مهمی بودند و همیشه در بیان نظر ایشان صراحت لهجه داشتند.» از حجت الاسلام زائری، خواستیم برایمان از ویژگی‌های شخصی دکتر توکلی بیشتر بگویند.

هیچ اجباری نسبت به فرزندان‌ش نداشته است

دلیل صراحت لهجه و شجاعت آقای توکلی شاید این باشد که سالم زندگی کرده و به آرمان‌ها و باورهایش پایبند بوده و پایش جایی گیر نبوده است. برای همین قاطع و صریح موضع می‌گرفت و حرف می‌زد. من از نزدیک با پسران و دامادهای آقای توکلی آشنا هستم. چیزی که خیلی برایم جالب است تنوع فکری، اشتغال و حوزه کار و مطالعات و تخصص فرزندان‌شان است. مشخص است که هیچ اجباری در این خانواده و از طرف پدر نبوده که حتما باید این مسیر را بروید یا آن جور که من می‌گویم فکر کنید. آقای دکتر توکلی اهل این نبوده که از رانت استفاده کند یا مثلا موقعیت خاصی برای بچه‌ها یا دامادهایش فراهم کند بلکه می‌خواهم بگویم برعکس بوده، یعنی فرزندان آقای توکلی به دلیل این رابطه خانوادگی بیشتر محدود شده‌اند در حالی که هر کدام دارای تخصص و توان بسیار بالایی هستند. آقا مهدی، متخصص بر جسته و صاحب‌نظر در حوزه کتاب و نشر و رسانه است. آقا زهیر شاعر و استاد ادبیات و انسان بسیار فاضلی است. مرحوم محمد آقا هنرمند و گرافیست توانمندی بود. اما همه زندگی‌های بسیار ساده و عادی داشته و دارند و گاه حتی در مسائل ابتدایی و پیش پا افتاده زندگی در حد اجاره منزل هم در حد عادی‌ترین افراد جامعه بوده و مثل همه مردم مشکل داشته‌اند. آقای توکلی فردی پاکدست است و در تمام جوانب سلامت این خانواده کاملا مشهود بوده و هست.

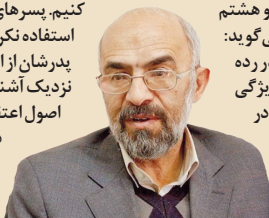
چهره عدالتخواه و آرمانگرا

چیزی که در شخصیت ایشان برای من خیلی برجسته است اعتدال و عقلانیت و متانت در رفتار سیاسی است. نمی‌خواهم بگویم که ایشان معصوم هستند طبیعی است که کارنامه ایشان هم مثل همه ما نقاط ضعف و قوت را با هم دارد. وقتی تجربه سال‌های طولانی ایشان را به عنوان یک چهره عدالتخواه و آرمان‌گرا که «پدیده‌بان شفافیت و عدالت» را تاسیس کرده، نگاه می‌کنید می‌بینید که

خط و مرزها و چارچوب‌های بسیار جدی و مشخصی داشته است. بسیاری که هم‌دوره و بعضا هم‌کارشان بودند از این سوی یا آن سوی افتادند، یعنی یا اصلاح‌سکوت کردند و انتقاد نداشتند و حرفی نمی‌زدند یا اینکه اصل نظام را مورد هجوم قرار دادند یا حتی بعضا خسته شدند و به حاشیه رفتند. آقای توکلی حتی در این سال‌های اخیر با وجود کسالت شدید و حال سخت و بیماری‌هایی

حسین نجابت: از موقعیت سیاسی خود سوءاستفاده نکرد

کنیم. پسرهای آقای توکلی هرگز از رانت و اعتبار پدرشان برای دستیابی به پست و مقام استفاده نکردند. نه پدرشان اهل استفاده از رانت بود و نه فرزندان انتظار داشتند که پدرشان از اعتبارش استفاده کند و برای آنها کاری بکند. من با خانواده آقای توکلی از نزدیک آشنا هستم. همسرشان بسیار بانوی محترم و صبوری هستند. بسیار پایبند به اصول اعتقادی هستند. در تمام سال‌های زندگی مشترک‌شان، در دورانی که آقای دکتر در زندان بودند و در نبودشان در منزل به دلیل مشغله کاری، مسئولیت رسیدگی به فرزندان را بر عهده داشتند. همراه و پشتیبان آقای دکتر در دوران انقلاب، جنگ تحمیلی و دوران مسئولیت‌شان بوده‌اند.»

حسین نجابت، نماینده مجلس شورای اسلامی در دوره‌های هفتم و هشتم از حوزه انتخابیه تهران برای‌مان از سبک زندگی دکتر توکلی می‌گوید: «زندگی احمد آقا در کمال سادگی است و به جرأت می‌توانم بگویم که در رده سیاستمداران این نوع سبک زندگی کم‌نظیر است. آقای توکلی چند ویژگی منحصر به فرد دارند. ایشان با وجود اینکه چند دوره نماینده مجلس بودند و در دولت‌های اول انقلاب هم مسئولیت داشتند، هرگز از موقعیت سیاسی‌شان استفاده یا سوءاستفاده نکردند. خانواده بسیار محترمی دارند و این ساده‌زیستی را می‌توانیم در زندگی فرزندان آقای دکتر هم مشاهده

هرگز نظرشان را به سایر اعضا تحمیل نمی‌کنند

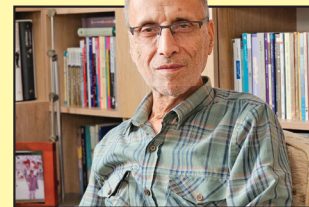
بوندند مباحثی طرح می‌شد و در برخی موارد نسبت به نظر سایر اعضا مخالف بودند، اما به نظر جمع احترام می‌گذاشتند و هرگز نظرشان را تحمیل نمی‌کردند. این ویژگی‌ها در میان افرادی که مسئولیت یک بخش را بر عهده دارند بسیار نادر است.»

موضع گیری‌های‌شان اگر متوجه اشتباهی شوند حتما اعلام می‌کنند. پیش آمده بود که درباره شخصی نظری داشتند و بعدا متوجه اشتباه‌شان می‌شدند و به راحتی عذر خواهی می‌کردند و این هم ویژگی دیگرشان است. زمانی که آقای توکلی رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس

نجابت خاطر اتش از دکتر توکلی را چنین ادامه می‌دهد: «در سال‌های بعد از انقلاب مسئولیت‌های مختلفی بر عهده داشتند و اگر درباره موضوعی به یقین بر سسند به آن عمل می‌کنند و هیچ‌گاه از مواضع انقلابی‌شان کوتاه نمی‌آیند. در عین حال در

هادی خانیکی، استاد علوم ارتباطات:

تفاوت دیدگاه، مانع از ادامه دوستی ما نشد

آشنایی و دوستی من با احمد توکلی به سال‌های پیش از انقلاب برمی‌گردد. سال ۱۳۴۸ هر دو ما در دانشگاه شیراز در رشته مهندسی برق و الکترونیک پذیرفته شده بودیم و به دلیل علاقت مذهبی و سیاسی که داشتیم در همان سال اول دانشجویی رفیق و همراه شدیم. البته نه احمد آقا و نه من هیچ‌کدام نتوانستیم از دانشگاه شیراز فارغ‌التحصیل شویم. به دلیل فعالیت‌های سیاسی به زندان افتادیم و بعد به این بهانه که به موقع ثبت‌نام نکرده‌ایم حکم اخراج ما را دادند.

۵۰ سال پیش، هم‌بند شدن در زندان کریم‌خان شیراز خاطرات مشترکی را برای ما رقم زد که همواره از آن یاد می‌کنیم. ما با فردی به نام عبدالرسول عدلو هم‌بند بودیم. این فرد بی‌سواد بود و در زندان کنار من و احمد آقا خواندن و نوشتن را یاد گرفت. عدلو نچار بود و به مبارزه و پیشبرد اندیشه‌های امام (ره) اعتقاد داشت. زمانی که من و آقای توکلی هم‌بند شده بودیم عدلو تجربه زندان هشتم را داشت و بعد از آن هم باز دستگیر شد و به زندان افتاد.

دغدغه‌های مشترک با رویکردی متفاوت

ارتباط من و احمد آقا بعد از انقلاب هم ادامه داشت. هر چند دیدگاه‌های سیاسی ما تفاوت‌هایی هم داشت، اما این تفاوت مانع از ادامه دوستی ما نشد. تقدیر این بود که بعدا محل زندگی من و آقای توکلی در یک خیابان و در ۵۰۰ متری یکدیگر باشد. هر دو ما در مسیرهایی با دغدغه‌های مشترک و حتی در مقاطعی با رویکردهای متفاوت کنار هم‌دیگر بودیم. خانواده ما همواره با خانواده آقای توکلی رفت‌وآمد داشته است. من و آقای توکلی به رغم تفاوت‌ها و نگرش‌های سیاسی مختلفی که داریم، توانسته‌ایم هم‌نگری‌ها و همدلی‌هایی داشته باشیم.

در ابراز نظر انتقادی تردید ندارند

آقای توکلی بسیار به اعتقادات خودشان پایبند هستند، چه در جنبه‌های سیاسی و چه جنبه‌های مرجعیتی و به نظر من بارزترین خصوصیت ایشان پایبند بودن به باورهای‌شان است. همین پایبندی است که باعث شده در مجموعه مسئولیت‌های اجرایی و سیاسی که داشته، در ابراز نظر انتقادی تردید نکنند.

حساسیت نسبت به وجوه مختلف فساد چه در زمینه اقتصادی و چه در زمینه سیاسی ویژگی دیگر آقای توکلی است؛ کاری که به رغم بیماری تاکنون ادامه یافته است. متأسفانه ابتلای آقای توکلی به بیماری دایره فعالیت‌های او را محدود کرده، اما از حساسیت او نسبت به موضوع مبارزه با فساد کم نکرده است. برای آقای توکلی، بازیابی سلامت و اثربخشی بیشتر به خصوص در این شرایط پیچیده و حساس کشور را آرزو دارم.